ଏଚ୍. ଏମ୍. କେଲୋଗିରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଆଦି

ବନାମ

ଏ.ପି. ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 24, 1997

[ଡକ୍ଟର ଏ.ଏସ୍. ଆନନ୍ଦ ଏବଂ କେ. ଭେଙ୍କଟସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 :ଧାରା 4 (1), 5A, 6, 9, 17 (4) ଏବଂ 18 ।

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ - ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ - ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ ଘୋଷଣାନାମା ପ୍ରକାଶ - ଏହା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ - ଏହା ଉପରେ ନିର୍ମିତ ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ - ଜମି ମାଲିକମାନେ ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରି ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଧାରା 9 କିମ୍ବା ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅବୈଧତା ବିଷୟରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇ ନଥିଲା - ଜମି ମାଲିକମାନେ ମଧ୍ୟ ପାରିତୋଷିକ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ -ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୋଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଜମି ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକୃତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପାରିତୋଷିକ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ, ସେମାନେ ଛଅ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାଗିପାରିବେ - ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସୀମାବଦ୍ଧତା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଯିବ ନାହିଁ ।

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଡି. ଆର୍. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1996] 6 ଏସ.ସି.ସି. 445 ଏବଂ** *ସେଞ୍ଜୀବନଗର ମେଡ଼ିକାଲ ଆଣ୍ଡ ହେଲଥ ଏମ୍ପ୍ଲଇଜ କୋଅପରେଟିଭ ସୋସାଇଟି ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ୱାହାବ,* **[1996] 3 ଏସ.ସି.ସି. 600 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5217/1993 ଇତ୍ୟାଦି ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 4637/1987ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 28.4.89 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରନ, ଡି. ରାମକୃଷ୍ଣ ରେଡ୍ଡୀ, ଗୁଣ୍ଟୁର ପ୍ରଭାକର, ଏଲ. ନାଗେଶ୍ୱର ରାଓ, ବି. ପାର୍ଥସାରଥୀ ଏବଂ ଏ. ସୁଦ୍ଧା ରାଓ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦୁଇଟି ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 28 ଏପ୍ରିଲ, 1989 ତାରିଖର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଇସଲା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:

ଅନନ୍ତପୁର ସହରରେ ଏକ ବସ୍ ରହଣିସ୍ଥଳ ନିର୍ମାଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ (ଏହା ପରେ 'ନିଗମ') ର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଅନନ୍ତପୁର ସହରର ବିଭିନ୍ନ ସର୍ଭେ ନମ୍ବରକୁ ନେଇ 9.87 ସେଣ୍ଟ ପରିମାଣ ଜମି ସରକାର ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର (ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା 31 ମେ 1979 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣାନାମା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 (4) ଅନୁଯାୟୀ ଜରୁରୀକାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5A ଅନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ କେତେକ ଜମି ମାଲିକ ସର୍ଭେ ନମ୍ବର 2067/4 A, 2071/1A ଏବଂ 151/1B ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9801/1983 ଏବଂ 8133/1985 ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ଆପତ୍ତିର ମୁଖ୍ୟ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଅଧିସୂଚନାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇନାହିଁ । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9801/1983 କୁ 18 ଅକ୍ଟୋବର, 1985 ରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବାବେଳେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 8133/1985 କୁ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 12 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1986 ରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଦୁଇଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଟିରେ ବିସ୍ତୃତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ଅଧିସୂଚନା ଦୁଇଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଥିଲା ତାହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ, ସେମାନେ କୌଣସି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ପକ୍ଷ ନଥିଲେ । 1987 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 17 ତାରିଖରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 1987 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 23 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦକୁ ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟ ପିଛା 250 ଟଙ୍କାର ବୃଦ୍ଧି ଦାବି କରି ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ 1987 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 3 ତାରିଖରେ ଭୂ-ଅର୍ଜନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ପାରିତୋଷିକ ତଦନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । 1987 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 5 ତାରିଖରେ ଏହି ପାରିତୋଷିକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 1987 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 10 ତାରିଖରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସଂଗ୍ରାହକ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଏକର ପିଛା 33,000 ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରି ନିଜର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1987 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 14 ତାରିଖରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକରେ ମୁଖ୍ୟ

ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9801/1983 ଏବଂ 8133/1985ରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଅସିଦ୍ଧ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟ ଅସିଦ୍ଧ ଥିଲା । ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜବାବ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିଗମ ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଜମି ଦଖଲ କରିଥିଲା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପରେ ଜମି ଉପରେ କୋଠା ଏବଂ ସଂରଚନା ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳଟି ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଏକମାତ୍ର ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ନିର୍ମାଣ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଗମ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ବସ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏହା ବିପୁଳ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା ଯାହା ପ୍ରତିଦିନ ଶହ ଶହ ବସ୍ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ।

ବିଚାରାଧୀନ କେତେକ ରିଟ୍ ଅପିଲ ସହିତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହି ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦାବି ଖାରଜ କରିଥିଲେ ଯେ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବା ସମୟରେ କିମ୍ବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9801/1983 ଏବଂ 8133/1985ର ରାୟ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କେବେ ବିରୋଧ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ଥିଲା ଏବଂ ମାମଲାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା । ତେବେ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଖାରଜ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାଗିବା କିମ୍ବା ଅନୁସରଣ କରିବାରୁ ବାରଣ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ଏବଂ ନଥି ଯାଞ୍ଚ କରିଛୁ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 (4) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବହାର କରି ଜମିର ଦଖଲକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଏହି ତଥ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ । ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ପୂର୍ବରୁ 1979 ମସିହାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଜମିର ଦଖଲକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ସେବେଠାରୁ ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ଏକ ବଡ଼ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ 1982-1983 ମସିହାରୁ ସେହି ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅନନ୍ତପୁର ଏବଂ ପଡ଼ୋଶୀ ଅଞ୍ଚଳର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକମାତ୍ର ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇନାହିଁ ଯେ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନେ କେବଳ ବର୍ଗଫୁଟ ପିଛା 250 ଟଙ୍କା ହାରରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 କିମ୍ବା ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅବୈଧତା ବିଷୟରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ପାରିତୋଷିକ ତଦନ୍ତରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ 10 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ରେ ପାରିତୋଷିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଜମି ମାଲିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇ ସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ଏବଂ ଯେଉଁ ଜମିରେ ବସ୍ ରହଣି ସ୍ଥଳ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ତାହା ପୀଡ଼ିତ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ କି? ଆମ ମତରେ, ଏହାର ଉତ୍ତର ନକାରାତ୍ମକ ହେବା ଉଚିତ ।

କିଛି ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ, *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଡି.ଆର. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* [1996] 6 ଏସ.ସି.ସି. 445 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି:

> "ଅଧିନିୟମ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ, ଧାରା 17 (2) କିମ୍ବା ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଦଖଲ କରାଯିବା ପରେ ଜମି ସମସ୍ତ ବାଧାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ରାଜ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହା ପରେ, ରାଜ୍ୟରେ ବୈଧ ଭାବରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ମାଲିକାନା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଦଖଲ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ଧାରା 48 (1) ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରରେ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣରୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଛି ।"

ଉପରୋକ୍ତ ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେଞ୍ଜୀବନଗର ମେଡିକାଲ୍ ଆଣ୍ଡ ହେଲଥ ଏମ୍ପ୍ଲଏଜ୍ କୋଅପରେଟିଭ ସୋସାଇଟି ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ୍ ୱାହାବ୍, [1996] 3 SCC 600 ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯାହା ପୁଣି ଥରେ ତିନି ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଥିଲା । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଖଣ୍ଡପୀଠଗୁଡ଼ିକର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ଆମେ ସମ୍ମାନର ସହ ସହମତ ।

ତେଣୁ, ଆମେ ଏହା କହିବାରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ ହାତରେ ଥିବା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ପୂର୍ବେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଜମିର ଦଖଲ

ନିଆଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଫେରାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ।

ତେବେ ବାସ୍ତବତା ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1987 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 14 ତାରିଖରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଜରିଆରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ 1989-1990 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ପାରିତୋଷିକକୁ ପ୍ରସଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାଁନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ଯାହା ଆମ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ମନେହୁଏ ତାହା ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାଗିବା ପାଇଁ ସମୟ ଦେବା, ଯଦି ଏପରି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ, କାରଣ ଆମ ମତରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉଭୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ । ତେଣୁ, ଆମେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ, ଯଦି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ତାରିଖରୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଛଅ ସପ୍ତାହ ସମୟ ଦେଉଛୁ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଦାୟର କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହାକୁ ଅଗ୍ରସର କରିବାରେ ସୀମା ଅବଧି ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଯିବ ନାହିଁ । ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଅଦାଲତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ଏବଂ ଉପରେ କୁହାଯାଇଥିବା କୌଣସି କଥାକୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ମତାମତ ପ୍ରକାଶ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ ନାହିଁ । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।